Danmark

Politik.

(Efter „V. L. i Udlandet".)

Det radikale Venstre holdt—i Forbindelse med Ministermødet — sit 6. Landsmøde i Odense d. 22. April 400 Delegerede fra 101 af Landets Kredse var mødt paa Raadhuset, som var stillet til Raadighed.

Købmand P. A. Kruuse bød velkommen og Folketingsmand Ove Rode aflagde derpaa en Beretning. Dernæst vedtoges Valgalliancen med Socialisterne med alle Stemmer mod 4.

Ved Festmiddagen i Industripalæets Festsal talte Udenrigsminister Scavenius, der ellers ikke har faaet Lov til at sige meget i Vinter, og for hvem det ogsaa gik galt nu. Han udtalte (bl. a. ifølge R. B. og „Polit."s Referat):

„Den der i 1906 rejste til Udlandet paa en Tid, hvor de militaristiske Ideer syntes at vinde Overhaand herhjemme, maatte nødvendigvis undre sig over, at en mere nøgtern Betragtning af Danmarks Stilling til Udlandet har vundet saa stærk Fremgang i de forløbne Aar. Man kan forstaa, at dels visse Stemninger kommer vore Modstandere og dem, for hvem Forsvarssagen kun er Politik, til Hjælp, og dels en Følelse af, at vi maa gøre ligesom andre Nationer, men hvad det gælder om, er at tage sin Fornuft fangen og ikke lade Stemninger raade, hvor menneskeligt forstaaelige de end er. Vi kan ikke naa frem i det militære Kapløb, og vort Militærvæsen kan aldrig faa nogen Betydning, hverken internationalt eller nationalt. Jeg betoner udtrykkeligt det nationale. Jeg haaber, at det nøgterne Syn som ogsaa hører til Folkekarakteren, vil besejre den betagende Stemningsfylde hos vort Folk. Et Leve for, at Valgdagen den 20. Maj vil bringe Sejr for det ædruelige Syn paa vort Lands Udvikling og Fremtid!"

Dagen efter kom han i Tanker om, at det ikke var vise Ord, han havde talt og fik derpaa gennem R. B. rettet sine Udtalelser derhen, at han ikke havde sagt, at vor Militærmagt aldrig kunde faa nogen Betydning — men at den aldrig hverken nationalt eller internationalt, kunde faa nogen Betydning som Krigsmagt.

Det er maaske en Visdom, som han har lært i Berlin, hvor de Ræve snakker for de Gæs. Men det er et stift Stykke, at et Lands Udenrigsminister skal staa op og fortælle — og fremhæve ved Genvalgene — et Folk, at dets militære Kraft end ikke har Betydning nationalt, indadtil for Folkets Selvhævdelse, ligesom det er i den argeste Strid med Kendsgerninger, at den ikke skulde have Betydning udadtil, internationalt. I lige Maade er det ganske urigtigt, at Værgeaanden herhjemme skulde være blevet mindre siden 1906. Forsvarsvillien er ikke blevet mindre i Højre og er vokset hos Reformpartiet og de Moderate.

De radikale Udenrigsministre synes at have et højst forskelligt Syn paa Betydningen af en væbnet dansk Militærmagt. Deuntzer svarede nemlig som Udenrigsminister Forsvarskommissionen paa en Forespørgsel i 1903. „Danmark vil ikke kunne opnaa at betragtes som en virkelig neutral Stat, naar det ikke er i Besiddelse af en saadan militær Magt, som svarer til hvad der efter Landets Evne og Forhold kan ydes uden Overbebyrdelse eller Svækkelse af dets nationale Liv, og som i alt Fald nogenlunde stemmer med, hvad der forholdsmæssigt er normalt for andre i det internationale Samfund deltagende Stater.

Praktisk taget vil en saadan militær Magt ogsaa være tilstrækkelig til at hævde Danmarks Neutralitet; thi den vil kunne sikre mod en Overrumpling, og den vil for den Stat, som agter at krænke vort Territorium, nødvendiggøre Anvendelsen af en militær Styrke af en saadan Størrelse, som i de fleste Tilfælde selv af en Stormagt ikke vil kunne afses til dette Øjemed, naar den angribende Stat, saaledes som forudsat, allerede er indviklet i Krig med en anden Magt.

Indenrigsminister Munch har iøvrigt ladet sig forlyde med, at det radikale Venstre ikke vilde føre sin Forsvarsordning ud i Livet, før den havde faaet Folkets Billigelse ved en direkte Folkeafstemning. Det er for saa vidt meget heldigt, som det er paavist, at det vilde koste mindst 100 Millioner Kr. at neblægge Københavns Fæstning.

De Radikales Valgopraab slutter saaledes:

Vælgere! Den 20. Maj rettes tre Spørgsmaal til det danske Folk.

Skal det Militærforlig opretholdes, hvorved Statens Indtægter anvendes til landskadelige Militærforanstaltninger i Stedet for til almennyttige Samfundsformaal? Hvis Militærlovene skal gennemføres, maa der skaffes nye Indtægter.

Det andet Spørgsmaal er da dette: Vil I stemme for nye Skatter til et Beløb af nogle Millioner? Der er ingen Vej udenom, hvis Militærpolitikken fastholdes. Allerede vaaner Landet sig under Militærlovenes Tryk. Alene i indeværende Finansaar kræves 28 Millioner paa de militære Budgetter, skønt Regeringen fik strøget 6 af de Millioner, som Neergaard havde krævet til dette Formaal. Og Udgifterne vil stige, saa snart over ⅓ af Statens Indtægter vil medgaa til Rustningsformaal i et Land, hvis eneste militære Opgave er at bevare den fuldkomne og vedvarende Neutralitet.

Men skal Militærlovene ændres, kræves hertil en Kamp mod Landstinget, som nu er Reaktionens og Militarismens faste Borg. Denne Kamp har det radikale Venstre paa Rigsdagen i Forbund med Socialdemokratiet allerede erklæret i Form af Kravet om Junigrundlovens Genindførelse, og Kravet har stødt paa skjult eller aaben Modstand hos Militærforligets Ophavsmand: Reformpartiet, Moderate og Højre, der her fandt hinanden paany.

Det tredie Spørgsmaal er derfor dette: Vil I Juni-Grundlovens Lige-Ret for alle, eller vil I bevare den nugældende Forfatnings dybe Uenighed?

Vælgere!

Valget den 20. Maj vil afgøre Danmarks politiske Udvikling for mange Aar. Det vil afgøre, om Landet skal tilbage under det forrige Vanstyre, eller om den nuværende Regering skal fortsætte sit Arbejde for vort offentlige Livs Renhed, for en udpræget demokratisk Administration og Gennemførelse af Venstres Krav.

Stem derfor
imod Københavns Befæstning og de kolossale Militærudgifter,
imod Finansernes Ødelæggelse og store nye Skatter,
imod Landstingets Overmagt og den privilegerede Valgrets Bevarelse.

Stem
for Militærudgifternes Nedbringelse,
for Sparsommelighed i Statshusholdningen,
for den almindelige Valgret og fuldt folkeligt Selvstyre.

Socialdemokraternes Valgopraab: Ned med Kapitalismen, Militarismen osv.

Antimilitarismen i den sjofleste Skikkelse fik et Tillidsvotum paa det radikale Landsmøde, idet Red. Aubeck, Hobro, indvalgtes i de Radikales øverste Ledelse. Det var ham, der for et Par Mdr. siden skrev i sit Blad, „Hobro Avis" om Officererne og Underofficererne.

„Vi maa begynde fra neden, faa den Opfattelse ind i Folk, at det at være frivillig Militær er en beskidt Bestilling, ikke en Smule hæderligere en Bøllens og Stimandens. Dette gælder saavel Officerer som Underofficerer. At Befolkningens voksne Mandfolk bliver tvungne til at lade sig uddanne til Mordere, er allerede galt nok. Men de, som gaar frivilligt ind i den Metier, de, der bliver i den længere, end de er piskede til det, de bør i det almindelige Omdømme reduceres til Borgere af anden Klasse. I Rangforordningen er deres Plads næst efter Bødlens."

N. Neergaards første Vælgermøde. Ebeltoft, 30. April. Folketingsmand Neergaard afholdt i Aftes sit første Vælgermøde i Ebeltoft. Mødet overværedes af flere Hundrede Mennesker. Til Dirigent valgtes en Socialdemokrat med et lille Flertal.

Folketingsmand Neergaard betonede i sit Indledningsforedrag, at Valget drejede sig om to Ting: 1) Skulde den Forsvarsordning, der var skabt under saa hæftige Brydninger, respekteres, eller skulde vi kastes ind i nye opslidendeKampe om dens Omstyrtning? 2) Skal Udviklingen paa det samme Grundlag som hidtil føres videre i folkelig og frisindet Retning, eller skal vi ind under et overvejende socialistisk Styre? Han angreb stærkt Regeringen for dens Stilling til Forsvarslovene. Havde det været Regeringens Villie at omstyrte disse Love, burde den have opløst Folketinget straks i Efteraaret og gennem det nye Folketing forsøgt at faa Lovene ændret. Den Maade, Regeringen er gaaet frem paa er at kaste Pengene ud af Vinduet.

I Forhandlingerne, der varede til Midnat, deltog den socialdemokratiske Modkandidat, Journalist Brockmann og fra radikal Side Forstkandidat Dalsgaard i Kolind, der opfordrede sine Meningsfæller til at stemme paa Brockmann.

Dansk Kirkefond. Under Forhandlingen den 27. April i Fredericia blev det stærkt betonet, at Formaalet med „Dansk Kirkefond" er at skaffe en bedre Præstebetjening.

Derfor kunde der ikke være Tale om, som nogle havde misforstaaet det, at Punkt 5 i det oprindelige Program: „Valgmenigheders Dannelse", skulde være faldet bort.

Der kunde jo nemlig være Steder, hvor dette var den eneste Vej til at naa det af „Dansk Kirkefond" satte Maal (en bedre Præstebetjening).

Saa meget mindre kunde der være Tale om at lade dette Punkt bortfalde, som det var det eneste Punkt, der ifølge den bestaaende Lov stod i Kirkefondets Magt at virkeliggøre, medens man ved de øvrige Punkter, var afhængig af flere forskellige, bl. a. ogsaa personlige Forhold.

Derimod var man fuldt enig om kun at gribe til Dannelse af Valgmenigheder, hvor alle andre Veje var spærrede.

Angaaende den paatænkte Henvendelse til Menigheden var der enkelte der var af den Mening, at man allerede i denne Henvendelse maatte kunne pege paa bestemte Steder, hvor man kunde begynde Virksomheden.

Herimod blev det imidlertid gjort gældende, at dette ikke var nødvendigt, men at hvad det kom an paa, var, at det blev klart, at man her stod overfor en Institution, der var villig til at hjælpe, hvor der var Nødstilstand til Stede. Det maatte saa blive de vedkommendes egen Sag at søge „Dansk Kirkefond"s Støtte.

Som en ny Opgave ved Siden af de allerede bekendte blev Opmærksomheden henledet paa Ønskeligheden af, at „Dansk Kirkefond" kunde træde støttende og hjælpende til overfor yngre, troende Mænd, der følte Kald til Præstevirksomhed, men manglede Midler til at fuldende deres Studier.

A. Lundes Taler. „Kr. Dgbl." af 30. April skriver:

De Taler, som A. Lunde har holdt her i Byen, vil, som tidligere meddelt, udkomme indbunden i første Halvdel af Maj. Der er i de sidste Dage indløbet mange Bestillinger, og Ordrene vil blive ekspederede i den Rækkefølge, de indgaar.

En Brand-Katastrofe. — Tre Mennesker brændte ihjel. Vejle, 1. Maj. — Natten til Søndag opstod der Ild i Rasmus Jensens Enkes Gaard i Kærbølling. Hele Gaarden med Besætning og Indbo nedbrændte. To af Tjenestefolkene indebrændte, nemlig Søren Mortensen fra Vejle, 15 Aar gl., og Thomas Hansen fra Balle Mark, 9 Aar gl. En Tjenestekarl, Holger Hansen, blev stærkt forbrændt indlagt paa Vejle Sygehus. Gaardens øvrige Beboere blev reddede.

Hvorledes Ilden er opstaaet, vides ikke.

Bygningerne var forsikrede i Wistofts Brandkasse og Løsøret i Vejle Amts yngre Brandforsikring.

Vejle, 1. Maj senere. — Tjenestekarl Holger Hansen, som blev forbrændt ved Branden i Kærbølling i Nat, er i Eftermiddag afgaaet ved Døden paa Sygehuset; han var 22 Aar gammel.

Gaardens indebrændte Besætning bestod af 6 Heste, 33 Køer og 22 Svin.

Brandene i Karrebæk. Truselsbrev. I Karrebæk ved Rude er der i den senere Tid forefaldet ikke mindre end fire Gaardbrande, der alle er uopklarede, og da Brandene utvivlsomt er paasat, er Sindene en Del opfrømte.

En af de brændte Gaarde tilhører Gaardejer Chr. Nielsen, der nu er i Færd med at bygge sig en ny Gaard som han vil have flyttet ud paa Marken.

Forleden Middag fandt en Murerarbejdsmand, der er beskæftiget ved Opførelsen af den ny Gaard, en Seddel som ifl. „Sorø Amtst." var fæstet til en i Jorden nedstukket Pilegren. Paa Sedlen stod:

Byg frem for alt i Verden ikke Gaarden herude, men byg den oppe i Byen paa dens gamle Plads. Husk paa den røde Hane. Hvis I lægger den oppe i Byen, saa er den i Sikkerhed, men ellers ikke.

Brandstifteren.

Skriften er ret fast, og af grammatikalske Fejl er der kun en enkelt.

Seddelen blev straks overgivet til Politiet.

Andre Brande. Randers, 29. April. I Morges ved Halvsemtiden nedbrændte Gl. Estrup Kro ved Auning, tilhørende Stamhuset Gl. Estrup. 11 Kreaturer indebrændte. De fleste af Beboerne rededes i det blotte Linned. Kroen var forpagtet af Jens Nielsen Fisher. Ilden opstod i Kostalden og formenes paasat af en Vagabond. Bygningerne var forsikrede i Landbygningernes alm. Brandforsikring for 14,000 Kr.

Viborg, 29. April. Tre Udlænger til Virksund Kro er i Eftermiddag nedbrændte. Svinene indebrændte. Ilden skyldes Gnister fra en Skorsten.

En Dame dræbt under Omnibussen. Eftermiddags den 28. Apr. ved 1½-Tiden skete der en frygtelig Kørselsulykke i Frederiksborggade mellem Farimagsgade og Linnesgade, København. En af Omnibusserne, der var paa Vej ind mod Byen, blev fulgt af en Cyklistinde, der kørte bag efter Vognen. Pludselig spurtede hun til i den Hensigt at køre udenom Vognen og foran den. Hun passerede forbi den paa Siden og naaede hen i Linie med Hestene. Men der skred Cyklen eller mulig har hun nærmet sig Hestene saa meget, at hun er blevet skubbet om, vist er det, at hun styrtede. Hun faldt lige foran Hjulene; det var selvfølgelig ganske umuligt for Kusken at standse, og den tunge Vogn gik over hendes Bryst. Da man løftede hende op, var hun kun en blødende Masse. I flyvende Hast kørtes hun til Kommunehospitalet; men der kunde Lægerne kun meddele, at Døden var indtraadt med det samme. Liget førtes derefter til St. Johannes Stiftelsens Lighus.

I Løbet af Dagen blev det, oplyst, at den forulykkede Dame var Enkefru Jensen, Thuresensgade 22.

Dødsfald. Provst J. C. Høeg, Hunseby, er afgaaet ved Døden i en Alder af 67 Aar.

Han blev Student fra Aarhus 1861 og Kandidat 1868. Efter nogen Tid at have været Huslærer blev han 1875 Kapellan i Aarby, hvorfra han tre Aar senere kaldedes til Højslev. I 1883 udnævntes han til Provst for Fjends Herred, og 10 Aar senere forflyttedes han til Hunseby.

— Lærer Sparrevohn i Vestervig er den 1. Maj død, 61 Aar gl. Den afdøde var en af det nordvestlige Jyllands ivrigste Forkæmpere for Afholdssagen og Folkeoplysningen; i mange Aar var han Formand for Centralforeningen og Formand for Thisted Amts Værgeraad.

— En i Thy kendt Mand, Poul Gragaard i Vestervig, er ifl. „Thist. Amtsav." Tirsdag den 26. Maj afgaaet ved Døden. Han var oprindelig Uhrmager, men overtog senere sin Fædrenegaard i Lyngs, hvorefter han købte Skadbjerg i Vestervig. Han var en velbegavet Mand, der baade talte og skrev godt og var en ivrig Deltager i det politiske Liv; han var Venstremand, men hans stærke Uafhængighedsfølelse gjorde, at han som Regel var i Opposition til sit Parti, som ikke altid var glad ved hans bidende Kritik.

En Hundredaarig. Den 3. Maj fyldte Pensionær i Graabrødre Kloster i Odense, Kancelliraadinde Louise Frederikke Petersen 100 Aar. Den gamle Dame, der er født i København, var ifl. „Fyens Stiftst." først gift med Bagermester Urdahl af Arendal i Norge og derefter med Prokurator, Kancelliraad Petersen af Odense. Ikke længe efter dennes Død i 1872 optoges hun i Graabrødre Kloster, hvor hun siden har boet; hun er trods sin høje Alder endnu aandsfrisk og rørig.

Lukkede Spillebuler. Politiet i København har lukket to Spillebuler, den ene i Colbjørnsensgaade, den anden i Helgolandsgade. I den ene af dem var det en udplyndret Mand, der henledte Politiets Opmærksomhed paa den Trafik, der blev drevet, for den andens Vedkommende var det nogle Forretningsdrivende, der havde faaet Nys om, at deres Kommissier var paa gale Veje, og som fandt ud af, hvor de lagde deres — det vil altsaa sige deres Principalers Penge. Politiet, der begge Steder mødte meget mandstærke, anholdt en Snes Spillere og beslaglagde det ene Sted hele „Banden"s Indhold, ca. 1000 Kr.

De københavnske Flyvninger. Fabrikant H. C. Christiansen havde nylig udbudt sit Voisin-Biplan „Pampa" til Salgs, og der havde ifl. „Dnbrg." dannet sig et Konsortium, som vilde købe det og lade Redaktør Nervø føre det, hvis han foretog en Prøveflyvning paa mindst 3 Kilometer.

Fredag Aften den 21. April foretog Nervø den forlangte Flyvning. I ca. 30 Meters Højde fløj han hele Banen 1½ Gang rundt og landede efter at have fløjet 3½ Kilometer. Han kunde godt have fløjet længere, men fandt det unødvendigt, da Betingelserne var opfyldt. Han agtede senere at flyve rundt om Raadhustaarnet.

Nordisk Fugle- og Skiveskydning ved Vordingborg. Paa Foranledning af Kammerherreinde Oxholm afholdes paa „Rosenfeldt" ved Vordingborg et nordisk Skyttestævne i Dagene den 18. 19. og 20 Juli. Der bliver ikke alene forskellige Slags Skiveskydninger og Pistolskydning, men ogsaa Fuglesskydning om den af Kammerherreinden skænkede Margrethe-Vandrekæde.

Deltagelse er allerede anmeldt fra flere danske Amtsskytteforeninger og Fugleskydningsselskaber ligesom ogsaa fra Kristiania Skyttelag og svenske Skytteforeninger. Hs. kgl. Højh. Kronprins Christian har vist sin Interesse for Skytestævnet ved at anmelde sin Nærværelse. StævnetsPræsident er Kammerherre Oxholm, „Rosenfeld", dets Vicepræsident Borgmester Sporen, Vordingborg.

Den nye Sindssygeanstalt. Helsingør, 29. April. Byraadet vedtog i Aftes under Forudsætning af Ministeriets Samtykke at yde et kontant Tilskud af 100,000 Kr. til Erhvervelse af Arealer, saafremt Staten beslutter at lægge den paatænkteSindssygeanstalt i Kommunen; endvidere tilbyder Kommunen mod en Nedsættelse af 25,000 Kr. i det tilbudte Tilskud uden Bekostning at anlægge Kloaker og Vandledninger til Hospitalsgrunden samt sætte den i Forbindelse med Gas- og Elektricitetsværket.

Bekendtgørelser.

Missionsmøde.

I Bethania Menighed, Webster Groves, Mo. vil der blive afholdt Missionsmøde i Dagene fra den 19. til 22. Maj. Præsterne G. Grill, Des Moines, Ia. og A. Hofgaard, WestBranch, Ia., har lovet at være tilstede. Om nogen skulde have Lyst til at besøge os i nævnte Dage skal de være hjerteligt velkommen.

M. Th. Jensen, Mgh. Præst.

Missionsmøde

afholdes i Immanuels Menighed ved Hampton, Nebr., i Dagene 20.—22. Maj. Venner, som ønsker at dele Guds Riges Velsignelse med os i de Dage bedes melde deres Komme til Undertegnede snarest.

Paa Menighedens Vegne byder jeg alle Velkommen.

C. C. Kloth, Præst.

Missionsmøder.

Vil Gud, bliver der Missionsmøde i Gayville, S. Dak., i Dagene 21.—22 Maj.

Alle er hjertelig velkomne til disse Møder!

J. A. Larsen.

Teologisk Eksamen

afholdes ved Trinitatis Seminarium, Blair, Nebr., fra 17.—26. Maj, begge Dage iberegnet. Den mundtlige Eksamen 25.—26. Maj. Studenter fra andre Skoler, som ønsker Ordination i den forenedeKirke til Aarsmøde., bedes indstille sig til Eksamen i nævnte Dage og melde dette i god Tid til Prof. P. S. Vig, Blair, Nebr.

Paa Skoledirektionens Vegne
C. C. Kloth.

Skoledirektionsmøde

afholdes, vil Gud, paa Trinitatis Seminarium, Tirsdag den 24. Maj om Formiddagen Klokken 9. Alle Medlemmer bedes være nærværende.

Paa Direktionens Vegne,
C. C. Kloth.

Børnehjemsbestyrer søges.

Til 1. Oktober dette Aar ønskes en troende Familie til at overtage Bestyrergerningen af Bethania Børnehjem i Waupaca, Wis. Ansøgere bedes henvende sig til undertegnede.

Paa Børnehjemsbestyrelsens Vegne. Th. N. Jersild,
Elk Horn, Ia.

Nye Brevkort.

Med Billeder af Skolen i Blair, Skolen i Racine og Samfundets Forlagshus, altsammen paa eet Kort. Trykt paa fint Karton. Tre forskellige Farver. **Pris per Dusin asforteret 25 Cents.**

Et fortræffeligt Middel til at vække Interesse for Samfundets Virksomheder. At udbrede dem er en Mission i sig selv.

Dan. Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.

MIDSOMMER-
EXCURSION
afgaar direkt til
Skandinaven
med
Scandinavian - American Lines'
hurtiggaaende dobbelt-skrue-Damper
Oscar II
fra New York Torsdagen
den 9de Juni
Svenske Sangerforbundets bedste Kor medfølger denne Ekskursion.
Derpaa følger:

Fra New York:		Fra København:
June 16	C. F. TIETGEN	Maj 26
June 23	UNITED STATES	June 2
Juni 2	HELLIG OLAV	Juni 16

Storartede Bekvemmeligheder.
Alting nyt. Modernt indrettet.
Ingen Ombytning. Hurtig Rejse.
Passagere afgaar fra Chicago 2 Dage tidligere.

EXKURSIONERNE
bliver gennemgaaende til New York via Niagara Falls. Særegen Omsorg egnes Familier og Kvinder. Bestem Eder straks og indsend $5 i Inskrivningspenge, saa at vi kunne reservere Plads for Eder i

SMAAVÆRELSERNE
for 2,4,6 eller 8Passagerere. NaarDe skriver saa opgiv hvilken Bane samt Tiden for Togets Ankomst til Chicago, saa møder vor Agent Eder ved Stationen.

For nærmere Oplysning henvender man sig til Scandinavian - American Linjens nærmestboende Agent eller til

A. E. JOHNSON & CO.
Gen'l West. Pass. Agents,
155 W. KINZIE ST. — CHICAGO, ILL
14 Wash. Ave. So., Minneapolis, Minn.